

..... számú napirend

**NÓGRÁD MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSÉNEK ELNÖKE**

Iktatószám: 10001/70/2005.

Az előterjesztés törvényes:

dr. Barta László

TÁJÉKOZTATÓ
a Nógrád Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda működéséről, javaslat a további feladatokra

Készült: a közgyűlés 2005. június 23-ai ülésére
Az előterjesztést előkészítette: Berki Judit, Füzesi Hajnalka

Tisztelt Közgyűlés!

A Nógrád Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda – Esélyek Háza Salgótarján (továbbiakban: iroda) működéséről szóló beszámoló aktualitását az iroda egy éves tevékenysége átfogó értékelésének szükségessége adja. Az irodát az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal kezdeményezésére és támogatásával Nógrád Megye Önkormányzata 2004. május 24-én nyitotta meg, melynek vonatkozásában a Közgyűlés 33/2004. (IV.22.) Kgy. határozatának 11.a) és 11.b) pontjaiban rendelkezett.

I.

Az iroda tevékenysége

A) Esélyek Háza – hálózat

A Köztársasági Esélyegyenlőségi program fő alappillére a nemzeti (országos) Esélyegyenlőségi Hálózat kiépítése, amely a kormányzati és civil szervezetek aktív és hatékony együttműködésére épül.

Ennek megvalósítására jött létre a helyi Esélyek Házainak országos hálózat rendszere. A helyi és budapesti Esélyek házai országos hálózatrendszerének kialakításában és működtetésében az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium (továbbiakban: ICSSZEM) együtt kíván működni a természetes szövetségesekkel, mint az önkormányzati szereplőkkel, a munkaadói, munkavállalói szervezetekkel, egészségügyi, szociális területek szakmai irányítóival, rendőrséggel, jogvédelmi szervekkel. A partnerek részére a minisztérium speciális továbbképzésekkel és szakmai rendezvények szervezésével igyekszik teljes körűen megismertetni az ESÉLYEGYENLŐSÉG intézményrendszerének működését, elvi és gyakorlati céljait, s ennek érdekében az érintettekkel folyamatos kapcsolattartásra törekszik.

Minden Esélyek Háza összefogja a megyében működő, az esélyegyenlőség profiljába tartozó, már létező szervezetek képviselőit a programokban, rendezvényeken, információáramlásban, egyéb együttműködési területeken.

Az iroda fő feladatai közé tartozik a módszertani munka, főként a csoportos és csak másodsorban az egyéni ügyfelek ellátása, az esélyegyenlőség kommunikálása társadalmi és szakmai szinten, hálózatépítés (networking), koordináció és folyamatos kapcsolattartás. Az egyik kulcsmozzanat az esélyegyenlőség ügyét valóban előremozdító intézményhálózat létrehozása, a megfelelő szakemberek kiválasztása helyi szinten, majd azok felkészítése, képzése arra, hogy az ICSSZEM-mel, mint központtal való együttműködésre, a gyors döntéshozatalra, a projektek és a helyi szervezet működtetésére alkalmasak és képesek legyenek.

B) Az iroda fő működési területei

a) Szakmai módszertani munka,

mely körbe tartoznak többek között:

- az információk gyűjtése és feldolgozása, felmérések, elemzések készítése,
- a feladat szakszerű ellátásának széleskörű biztosítása a szakmai háttér információk karbantartásával,
- adekvát információtechnológia a humánszolgáltatások területén,
- az információtechnológia kiépítése, elterjedésének segítése,
- a szociális kirekesztés, a szegénység mérséklését célzó pénzügyi eszközök mozgósításának elősegítése,

- pályázatok kidolgozása, a települési önkormányzatok, civil szervezetek ez irányú pályázati tevékenységének szakmai koordinálása,
- szakmai tanácsadás települési önkormányzatok és civil szervezetek számára, a célcsoportok közvetett ellátásának támogatása,
- részvétel a közösségfejlesztői folyamatok elindításában,
- jogi segítségnyújtás - a diszkriminációs ügyek észrevétele során jelzőrendszerként való működés - együttműködés az IM Antidiszkriminációs Ügyfélszolgálati Hálózata és az IM Pártfogó Felügyelői és Jogi Segítségnyújtó Szolgálat Nógrád Megyei Irodájával.

b) Ügyfelek ellátása

Az iroda elsősorban közösségi szervezőmunkát vállal, tehát nem egyedi ügyfelekkel, hanem az esélyegyenlőségi problémákban érintett vagy az egyenlő bánásmód sérelmére elszorított társadalmi csoportokkal és azokkal foglalkozó szakemberekkel, szervezetekkel dolgozik együtt.

Feladata többek között:

- a szociális, ügyintézési és egyéb ellátások biztosítása, az erőszak és a társadalmi kirekesztés áldozatain való közvetlen segítség, a speciális szükségletekkel rendelkező társadalmi csoportok, depriváltak segítése a munka világából kirekesztődő vagy diszkriminált személyek számára,
- elhelyezkedési, képzési, pszichológiai, jogi tanácsadás és információszolgáltatás megszervezése és fenntartása,
- mentortípusú szolgáltatások, mediáció.

c) Esélyegyenlőség kommunikálása társadalmi szinten

A társadalmi nyilvánosságnak, a média igénybevételének a személyiségi és adatvédelmi jogok tiszteletben tartásával kell megvalósulnia. Egyre nagyobb figyelmet igényel az esélyteremtést célzó intézkedések, programok tervezésének és megvalósításának kommunikálása, tájékoztató anyagok terjesztése. Szükséges ugyanakkor a helyi sajtó-orgánumok bevonása is az akciókba, mozgalmakba, az esélyegyenlőségért végzett munka széles körű kommunikálására.

d) Esélyegyenlőség kommunikálása szakmai szinten

Itt jelennek meg:

- az esélyteremtéssel kapcsolatos civil és kormányzati kezdeményezések, szolgáltatások széles körű szakmai népszerűsítése, támogatása,
- konferenciák szervezése, facilitátori (serkentő) szerep felvállalása,
- az esélyteremtést célzó intézkedések, programok tervezésének és megvalósításának kommunikálása, tájékoztató anyagok terjesztése.

e) Hálózatépítés, kapcsolattartás

Az iroda sokrétű feladatai között mindenképpen fontos az esélyteremtést célzó intézkedések, programok tervezése, szervezése és megvalósítása multilaterális (többoldalú) módszerekkel. A hálózatépítés és forrásfejlesztés, valamint projektmenedzsment is e tevékenységi körbe tartoznak, csakúgy, mint az esélyteremtéssel kapcsolatos megbízói és civil kezdeményezések feltárása, a tapasztalatok elemzése, közreadása.

Az országos intézményhálózat minden irodája egységes szervezeti, működési szabályzattal és azonos típusú, behatárolt feladat- és hatáskörökkel működik, mindemellett a lokális esélyegyenlőségi problémákra is képes rugalmasan reagálni.

Önálló egységeket alkot és további helyi hálózatokat épít ki. Az iroda működése lehetőséget nyújt nagyszabású helyi programok kidolgozására, pályázati és érdekérvényesítő szervezői munka révén források mobilizációjára is.

Az iroda egyenlő jogú tagja az országos esélyegyenlőségi intézményhálózatnak. Ennek megfelelően szakmai munkájával – bizonyos javaslattételi útvonalakat betartva – hatással lehet az országos jogszabály-alkotási folyamatokra az ICSSZEM-mel tartott kapcsolata révén.

Az irodában végzett szolgáltatási típusokról, ügyforgalomról az 1/a. és 1/b. mellékletek adnak tájékoztatást.

C) Az iroda működése, személyi és tárgyi feltételei

Az iroda a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Hivatala épületében 2004. május 24-én kezdte meg – 3 fővel – munkáját. Az esélyegyenlőség ügyének előremozdítását tevékenységével egy jogász és jeltolmács is segíti.

Az iroda szakmai vezetője pedagógus, művelődésszervező, általános szociális munkás, szakvizsgázott szociálpolitikus diplomával, egyetemi végzettséggel rendelkezik. Közigazgatási szakvizsgát tett önkormányzati igazgatásból. Számos szakirányú tanfolyamot végzett; munkaerőpiaci tréner, konfliktuskezelő és roma önfejlesztő, illetve szakiskolai tréner. Az iroda szakmai tevékenységében szociális munkatársként dolgozó kolléganő általános szociális munkás és államigazgatási főiskolai végzettséggel rendelkezik. Az iroda titkári feladatait egy számítógép-kezelő és felhasználó, ügyviteli szakon végzett fiatalember látja el. Az iroda jogi képviselője heti 1 alkalommal fogadóórát tart; a jeltolmács eddigi közreműködésére leginkább a konferenciákon, rendezvényeken vált szükségessé.

A testület döntésének megfelelően a Kormányhivatal és Nógrád Megye Önkormányzata között 2004. május 1. napjától létrejött Támogatási szerződés értelmében – a Kormányhivatal által – az iroda kialakítására egyszeri 1.500.000 Ft, míg működtetésre havi 1.500.000 Ft került biztosításra, havi utólagos teljesítmény finanszírozással, 2004. december 31-ig.

A Kormányhivatal 2004. októberében a Támogatási szerződés módosítását kezdeményezte, s miután az összességében még mindig előnyösnek bizonyult Nógrád Megye Önkormányzata számára (a támogatási időszak 2005. június 30-ig meghosszabbításra került, a megállapodás a havi elszámolás helyett negyedéves részelszámolási kötelezettséget tartalmaz, s – a havi utólagos finanszírozással szemben – negyedévente előre került finanszírozásra a támogatási összeg) a Támogatási szerződés módosítás aláírásra és Közgyűlés által utólagosan jóváhagyásra került.

D) Összegzés

Az iroda kialakítása óta a munkatársak folyamatos munkát végeztek. Az újonnan kialakított irodát – feladatrendszerével együtt - el kellett fogadtatni a külső társadalmi környezetben, meg kellett teremteni annak a lehetőségét, hogy széles körű párbeszéd kialakítására kerülhessen sor a célcsoportok érdekeinek figyelembe vételével.

Miután az iroda célcsoportjai között a társadalmi csoportok széles rétegei képviseltetik magukat, az iroda munkatársainak kiemelt feladata volt a területek közötti egyenletes munkamegosztás kialakítása. Egyetlen érintettnek sem volt szabad úgy éreznie, hogy

vele nem foglalkoztak, ezért sok esetben aprólékos – a kapcsolatok kiépítését lehetővé tevő – munkafolyamatok zajlottak le.

Mára elmondható, hogy az irodát igen széles körben keresik: intézmények, szervezetek képviselői és egyének egyaránt.

Az iroda szakmai vezetője az elvégzett munkáról - az elmúlt egy év során - írásos szakmai jelentéseiben folyamatosan beszámolt mind a Kormányhivatalnak, mind a Közgyűlés Hivatalának. E tájékoztatók szerint az iroda több rendezvénysorozatot tartott, ahol az esélyegyenlőség szempontjai: a problémák feltárása, az erősségek és a továbblépés lehetőségei mindig meghatározásra kerültek.

2004. szeptember 16-án megalakításra került az Esélyegyenlőségi Szakmai Fórum, mely intézményt az iroda rendszeresen működtet, annak érdekében, hogy megteremtse az önkormányzatok, intézmények, civilek közötti együttműködés hangsúlyos elemeit.

Az iroda folyamatosan részt vesz pályázati tanácsadói munkában, koordinálja az információkat. Széles körben biztosítja a pályázatok megismerésének lehetőségét, a szakmai egyeztető megbeszéléseket. Együttműködési, hatékonysági tréningeket szervez és tart annak érdekében, hogy az érintett területen együtt élő és dolgozó emberek eredményesebben tudják problémáikat megoldani. Az iroda munkatársai segítik a hátrányos helyzetű kistélepeleéseken lévő iskolákat abban, hogy megismerjék az Integrált Pedagógiai Rendszer programot, s megfelelő információt kapnak a programba való bekapcsolódásra. Jogi tanácsadó bevonása segítségével - igény esetén - az egyéni panaszok is képviseltetve vannak, ugyanakkor az iroda azokban az esetekben is eljár, ahol munkahelyi, oktatási, intézményi diszkrimináció vagy a szolgáltatáshoz való hozzáférés esélyeinek biztosítása nehézségekbe ütközik a mindennapi életben.

Az országos program megyei szinten történő megvalósításáról az iroda 2004 évben leginkább a Nógrád Megyei Hírlap útján, ez évben a salgótarjáni városi televízióban számol be folyamatosan.

Az elmúlt időszakban végzett tevékenység tapasztalatai szerint az iroda - munkatársai révén - az alábbi szakmai tevékenységgel járul hozzá az esélyegyenlőségi szempontok megfelelő érvényesítéséhez:

- Szakmai munkát végez a nők, a fogyatékossgal élők, a gyermekek, az idősek, a romák és a hátrányos helyzetű térségekben élők között.
- Együttműködik a megyében működő érintett civilszervezetek képviselőivel, az önkormányzatokkal, a munkaadókkal, az egészségügyi, szociális területek szakmai irányítóival, a rendőrséggel és a természetes személyekkel.
- Képzéseket, továbbképzéseket szervez az esélyegyenlőség területén dolgozó szakembereknek, civil szervezeteknek, azok vezetőinek és önkénteseinek.
- Információkat gyűjt és feldolgoz: felméréseket, elemzéseket, témavizsgálatot készít, melyek a célcsoportok esélyegyenlőségét segítik elő.
- Az iroda tevékenységének megfelelően a feladatok szakszerű ellátásának biztosítása érdekében adatbázist hoz létre és azt folyamatosan karbantartja.
- Elősegíti a kapcsolati háló és jelzőrendszer erősítését.
- Tájékoztítja a célcsoportokat a pályázati lehetőségekről, részt vesz azok előkészítésében és segíti megvalósításukat.
- Megbeszéléseken, tanácskozásokon képviseli a célcsoportok érdekeit, az esélyegyenlőség gyakorlati megvalósulását.
- Kapcsolatot tart az IM Antidiszkriminációs Ügyfélszolgálati Hálózata és az IM Pártfogói és Jogi Segítségnyújtó Szolgálat Nógrád Megyei Irodájával. Segíti a diszkriminációs esetek kivizsgálását. Megteremti annak a feltételét, hogy a célcsoportok érdekei megfelelő módon legyenek képviselve.

II. Javaslat a további feladatokra

Összességében megállapítható, hogy az iroda - az esélyegyenlőség megteremtése érdekében – jó színvonalú szolgáltató-koordináló jellegű tevékenységet lát el. Az iroda ügyfélforgalmáról készített 1/b.melléklet számadatai egyértelműen azt mutatják, hogy az igénybe vevők száma folyamatosan gyarapodik.

A felmerülő feladatok sokféle szaktudást, rendszerszemléletű komplex megközelítést igényelnek az iroda munkatársai részéről, melynek a jelenlegi feltételek mellett az iroda eleget is tud tenni.

A Kormányhivatal és Nógrád Megye Önkormányzata között létrejött Támogatási szerződés módosítás értelmében, az esélyegyenlőség ügyének előremozdítása érdekében központi támogatás jelenleg 2005. június 30. napjáig biztosított. Az ICSSZM által, az iroda szakmai vezetőjének részére nyújtott információk alapján a támogatás lehetősége a továbbiakban is - várhatóan 2005. december 31. napjáig – biztosításra kerül; a Támogatási szerződés újabb módosításának tervezete megküldése ebben a hónapban várható, melyet a Közgyűléssel mindenképpen ismertetni kívánok.

Tisztelt Közgyűlés!

Az esélyegyenlőségi feladatok eddigieknek megfelelő szinten történő ellátása, ezáltal az iroda működtetése, a támogatási szerződés június 30-ai történő megkötése mindenképp indokolt.

Fentiek alapján kérem a Tisztelt Közgyűléstől az iroda működésével kapcsolatos beszámolóban foglaltak megvitatását, támogatását és az alábbi határozati javaslat elfogadását:

HATÁROZATI JAVASLAT

a Nógrád Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda működéséről szóló beszámoló elfogadására, a további feladatok meghatározására

1. A Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlése megtárgyalta a Nógrád Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda működéséről szóló és további feladataira vonatkozó beszámolót. A testület megállapította, hogy az iroda szolgáltató koordinatív tevékenysége eredményes, jó színvonalú, melyet a megye egészének érdekében hasznosnak ítél.
2. A közgyűlés a továbbiakban is szükségesnek tartja a Nógrád Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda tevékenységét, annak hasonló szintű feladat ellátását, melyhez a 2005. június 30-ig szóló támogatási szerződés meghosszabbítását támogatja.
3. A közgyűlés felkéri elnökét, hogy az iroda további működtetése érdekében Nógrád Megye Önkormányzata számára előnyös – a működési költségeket egészében biztosító – támogatási szerződés módosítás mielőbbi megkötése érdekében a szükséges intézkedéseket tegye meg és felhatalmazza annak aláírására.
Ugyancsak felhatalmazza elnökét, hogy a támogatási szerződés módosításának aláírásáig, illetőleg a költségvetés következő módosításáig a folyamatban lévő

működési kiadásokat maximum a 2005. június 30-áig érvényben lévő támogatás havi mértékéig teljesítse a közgyűlés előtt történő utólagos beszámolási kötelezettség mellett.

Határidő: szöveg szerint

Felelős: Dóra Ottó, a közgyűlés elnöke

4. A Közgyűlés utasítja elnökét arra, hogy a jövőben is kísérelje figyelemmel az iroda tevékenységét és a végzett munkáról szükség szerint, de legkésőbb a testület 2005. decemberi ülésén adjon tájékoztatást.

Határidő: folyamatosan, illetve értelemszerűen

Felelős: Dóra Ottó, a közgyűlés elnöke

A közgyűlés határozatát kapják:

1. Az SZMSZ 45.§ (4) bekezdésében foglaltak – közlöny útján,
2. Nógrád Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda
3. Irattár

Salgótarján, 2005. május 31.

Dóra Ottó